

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

No7
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiyaga fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

*Elektron nashr. 202 sahifa,
1-iyul, 2025-yil.*

BOSH MUHARRIR:

Umarova H. O'. – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – Nizomiy nomidagi O'zbekiston milliy pedagogika universiteti rektori

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik

Shoumarov G.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik

Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor

Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor

Shermuhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor

Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor

Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor

Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)

Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)

Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)

Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)

Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)

Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)

Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent

Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor

Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor

Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor

G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)

Somurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayeva F.O. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti

Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor

Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)

Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalar tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)

Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent

Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori

Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'icha falsafa doktori (PhD)

Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari

Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Umarova H. O'. – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Rector of the Nizami National Pedagogical University of Uzbekistan

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F.O. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – doctor of philosophy (PhD) in psychology

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Konvergent tahririyat mas'uliyati: Yangi O'zbekistonni barpo etish jarayonini yoritish tendensiyalari	16
Doniyorov Salim Musurmonovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodiy bilimlarini shakllantirish.....	23
Nazarov Odil Omanqulovich	
"Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasi"da ijtimoiy-pedagogik hamkorlikning o'rni	27
Abirova Umida Nazarovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda uchraydigan nutq nuqsonlarini oldini olish va uning ahamiyati	30
Akramov Dostonbek Ikromjon o'g'li	
Pedagogik jarayonda axloqiy qarashlarni shakllantirish usul va vositalari	34
Xudoykulova Shaxlo Mamaniyozovna	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilarining ijodkorligini rivojlantirishda ta'limiy o'yinlarning ahamiyati	38
Salimova Dilmira Farxodovna	
Aholining iqtisodiy axborot savodxonligini oshirishdagi muammo va kamchiliklar	41
Rajabov Asliddin Xolmirzayevich	
Favqulodda vaziyatlar yo'nalishi ta'limida muloqotning ahamiyati.....	44
Boltayev Baxtiyor Yunusovich	
Biologiya ta'limi va raqamli texnologiyalar	48
E. Po'latova	
Boshlang'ich ta'limga tayyorlov guruhi bolalarini kasbga yo'naltirishda stem yondashuvining ahamiyati ...	51
Egamova Ravshanoy Surobjonovna	
O'zbekiston TIMSS natijalarini qanday yaxshilashi mumkin?	
Innovatsion ta'lim yondashuvlari va samarali strategiyalar.....	55
G'ayniddinov Shayxislom Tolibjon o'g'li	
Nutq kamchiliklarini bartaraf etishda mutaxassislar hamkorligi	60
Isayeva Mushtariy Alisher qizi	
Developing Student's Critical Skills Through Technology-Enhanced English Lessons	63
Mavlonova Dildora Shuxrat qizi	
Bahrom Ro'zimuhammad she'rlarini o'qitishda integratsiya usulidan foydalanish	67
Nomozova Dilobar Suyun qizi	
Aksiologik yondashuvlar asosida bo'lajak pedagoglarda altruizm ko'nikmalarini shakllantirish: bosqichlar va tamoyillar	72
Norboyeva Moxigul Shavkat qizi	
3D Modeling of Virtual Chemical Laboratories	75
Qayumov Jamshid Ma'rufjon o'g'li	
Fostering Metacognitive Skills in Efl Learners Through Ai-Supported Instruction: a Review of Recent Literature	80
Ruzieva Maftuna	
Onlayn va gibril ta'lim sharoitida mashinasozlik texnologiyasi faniga qiziqishni oshirishning nazariy asoslari.....	85
Sarimsakova Soxibaxon Raxmonjanovna	
Loyihalashtirilgan integral darslar samaradorligi (9-sinflar uchun "Metallar va ularning umumiy xususiyatlari" mavzusida)	88
Sharipova Hakima Shavkatovna	
Metacognition and Self-Regulated Learning	92
Turayeva Nazira Ibragimovna	
Методические возможности совершенствования обучения научной письменной речи на основе коммуникативно-деятельностного подхода	95
Меденцева Наталья Петровна	
Transformatsion jarayonlarda tibbiyot oliy ta'lim muassasalari raqobatbardoshligini oshirish strategiyalari	100
Jonibekov Jasur Jonibekovich	

O'zbek milliy musiqasi: boy madaniyat va san'atning ajralmas qismi.....	105
Rustamova Maxsuma Farxodbek qizi	
Sharq va G'arbda tibbiyot fanlarining yaratilishi tarixi.....	108
Bakayev Najmiddin	
Didaktik o'yinlar bola faoliyatining asosiy vositasi sifatida.....	112
Egamova Madina Qobil qizi	
Tibbiyot oliy ta'lim muassasalari talabalarining konvergent-kreativ tafakkurini takomillashtirishning didaktik asoslari.....	116
Egamova Shukriya Amanovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida universal ta'lim faoliyatlari orqali tarbiyaviy maqsadlarga erishish imkoniyatlari	119
G'aybullayeva Nafisaxon Nosirjon qizi	
Matematika o'qitishning klassik metodlaridan zamonaviy usullarga o'tish	124
G'ofurov Jamoliddin Xusniddinovich	
Jahon miqyosida maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari	128
Hoshimova Dilnoza Boymirzoyevna, Mahmudova Zulfiya Homidovna	
Bo'lajak o'qituvchilarning prognostik kompetensiyasini rivojlantirish tamoyillari.....	131
Ikromova Munisa Sheraliyevna	
Bo'lajak muhandislarni kasbiy tayyorgarligini grafik ma'lumotlar asosida oshirishning didaktik asoslari	134
Jumanazarova Zuhra Qosimjonovna	
Sport va jismoniy tarbiya pedagogikasida innovatsion metodlar	138
Jumanova Iroda Shokirjon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirish	141
Jumayeva Sarvinov Ilhombekovna	
Talabalarda nutqiy tarkibiy tuzilmalarni shakllantirish texnologiyasi	145
Kiyamova Maxbuba Sultanovna	
Innovatsion yondoshuv asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining fikrlash qobiliyatini rivojlantirishning amaliy jihatlarini	148
Mamadiyev Jamol	
Ingliz tili matnlarini o'rganishda 6-sinf o'quvchilarining grammatik kompetensiyasini oshirish va tatbiq qilishning samarali usullari.....	152
Sharipova Firuza Mehriddinovna	
Kar va zaif eshituvchi yuqori sinf o'quvchilarining axborot kompetensiyasini rivojlantirish modeli	155
Tursunov Hojiakbar Hamidullo o'g'li	
Maktabgacha ta'limda shaxsga yo'naltirilgan ta'lim – pedagogik muammo sifatida.....	159
Xallovkova Maksudaxon Ergashevna	
Altruistik xulq-atvorning shaxsiy va ijtimoiy determinantlari.....	162
Xatamova Ferangiz Ibodulloyevna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy-pedagogik mahoratini teatr pedagogikasi vositalari orqali rivojlantirishning xorijiy va milliy tajribasi	166
Xudoyberganova Matluba Qulsoxatovna	
Refleksiv yondashuvning ta'lim jarayonidagi o'rni va afzalliklari.....	170
Yodgorova Gulrux Farhodovna	
Совершенство методики формирования компетентности будущих студентов-искусствоведов в условиях цифрового образования.....	174
Юлдашев Эргаш Сабинович	
O'z-o'zini rivojlantirish tushunchasi va uning pedagogik mohiyati.....	177
Kudenov Temurbek Maxsetbaevich	
Boshlang'ich sinf o'qish darslarida hikoya janrini o'qitishda zamonaviy texnologiyalardan foydalanish dolzarb muammo sifatida	180
Ergasheva Shoxida Nurmuxammadovna	
Ingliz tili darslarini interaktiv tashkil etishda raqamli ta'lim vositalarining o'rni va metodik yondashuvlar	185
Raxmatullayeva Barno Baxtiyor qizi	
The Effectiveness of Using Podcasts to Enhance Listening Comprehension and Vocabulary Acquisition in Secondary School English Classes	189
Meliboyev Zuxriddin Isroil ugli	

O'zbekiston tarixi darslarida pedagogik improvizatsiyani texnologiyalashtirish va raqamlashtirish imkoniyatlari	192
Ergasheva Muhayyoxon G'anijonovna	
Tasviriy faoliyat vositasida maktabgacha yoshdagi bolalarning badiiy-ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirishning samaradorligi.....	196
Arslanova Umidaxon Komiljon qizi	

SPORT VA JISMONIY TARBIYA PEDAGOGIKASIDA INNOVATSION METODLAR

Jumanova Iroda Shokirjon qizi

Samarqand davlat tibbiyot universiteti

Jismoniy tarbiya va sport kafedrasi o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada sport va jismoniy tarbiya pedagogikasida qo'llanilayotgan innovatsion metodlar ilmiy tahlil qilinadi. Muallif innovatsion yondashuvlarning o'quvchilarning o'quv faoliyati, motivatsiyasi hamda jismoniy tayyorgarlik darajasiga ta'sirini chuqur o'rganadi. Tadqiqot natijalari innovatsion metodlar ta'lim sifatini oshirishda samarali vosita bo'lib xizmat qilishini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: sport pedagogikasi, jismoniy tarbiya, innovatsion metodlar, ta'lim texnologiyalari, motivatsiya, o'quvchi faolligi.

Abstract: This article presents a scientific analysis of innovative methods applied in the pedagogy of sport and physical education. The author explores the impact of innovative approaches on students' learning activity, motivation, and physical preparedness. The findings indicate that innovative methods serve as effective tools for improving the quality of education.

Key words: sports pedagogy, physical education, innovative methods, educational technologies, motivation, student engagement.

Аннотация: В данной статье проводится научный анализ инновационных методов, применяемых в педагогике спорта и физического воспитания. Автор исследует влияние инновационных подходов на учебную активность, мотивацию и физическую подготовленность учащихся. Результаты исследования показывают, что инновационные методы являются эффективным инструментом повышения качества образования.

Ключевые слова: педагогика спорта, физическое воспитание, инновационные методы, образовательные технологии, мотивация, активность учащихся.

KIRISH

Zamonaviy ta'lim jarayonida sport va jismoniy tarbiya pedagogikasi yangi innovatsion metodlarni joriy etishni talab qilmoqda. An'anaviy dars usullari o'quvchilarning e'tiborini to'liq jalb eta olmasligi, ularning faolligi va motivatsiyasining pasayishi kabi muammolarni keltirib chiqarmoqda. Shu bois, pedagogik jarayonda inter-aktiv texnologiyalar, individual yondashuvlar va o'yin metodlari kabi yangicha usullarni qo'llash zarurati ortib bormoqda. Innovatsion metodlar jismoniy tarbiya mashg'ulotlarining samaradorligini oshirib, o'quvchilarning jismoniy rivojlanishiga hamda ijtimoiy ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi.

Jismoniy tarbiya va sport pedagogikasi zamonaviy ta'lim tizimining ajralmas qismi bo'lib, o'quvchilarning nafaqat jismoniy salomatligini mustahkamlash, balki ularning tarbiyaviy, ijtimoiy va psixologik rivojlanishida ham muhim rol o'ynaydi. So'nggi yillarda ta'lim jarayonida innovatsion pedagogik metodlarning ahamiyati tobora ortib bormoqda. Ushbu metodlar nafaqat o'quvchilarning mashg'ulotlarga bo'lgan qiziqishini oshiradi, balki ularning motivatsiyasini kuchaytirib, jismoniy faoliyatning samaradorligini ta'minlaydi. Ayniqsa, sport va jismoniy tarbiya sohasida innovatsion yondashuvlarni qo'llash o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda samarali ta'lim muhitini yaratishda muhim omil hisoblanadi. Shu sababli, sport va jismoniy tarbiya pedagogikasida innovatsion metodlarni o'rganish va ularni amaliyotga tatbiq etish bugungi kunda ta'lim sifatini oshirishda dolzarb masala sanaladi.

Ushbu maqolada sport va jismoniy tarbiya pedagogikasida qo'llanilayotgan innovatsion metodlar, ularning samaradorligi hamda o'quvchilarning rivojlanishiga ta'siri tahlil qilinadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHAHRI

Sport va jismoniy tarbiya sohasida innovatsion metodlarning o'rni ko'plab olimlar tomonidan tadqiq etilgan. Abdullayev B. o'zining Sport pedagogikasi asoslari nomli asarida sport mashg'ulotlarida metodik yondashuvlarning nazariy asoslarini ochib beradi hamda zamonaviy dars turlari samaradorligiga e'tibor qaratadi. Karimova L. innovatsion texnologiyalarning jismoniy tarbiyadagi amaliyotiga to'xtalib, interaktiv vositalar orqali o'quvchilarda faollik va motivatsiyani oshirish usullarini tahlil qilgan. Islomov T. esa jismoniy tarbiya mashg'ulotlarining metodik jihatlarini yoritib, an'anaviy va innovatsion yondashuvlarni solishtirgan.

Xorijiy tadqiqotlarda ham ushbu yo'nalish chuqur o'rganilgan. Smith J. Journal of Sports Pedagogy jurnalida nashr etilgan maqolasida sport ta'limida innovatsion metodlarning pedagogik samaradorligini tahlil qilgan. Johnson M. esa International Journal of Physical Educationdagi ilmiy ishida texnologik vositalarning sport ta'limiga ta'siri, shuningdek, bu jarayonda yuzaga keladigan qiyinchiliklar haqida fikr bildirgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda sifat va miqdoriy metodlarning uyg'unlashgan shakli qo'llanildi. Sifat metodlari doirasida o'quvchilar va o'qituvchilar bilan intervyular hamda fokus-guruhlar tashkil etildi. Shuningdek, kuzatuv metodlari orqali mashg'ulotlarda innovatsion yondashuvlarning qo'llanish darajasi va o'quvchilarning faolligi o'rganildi.

Miqdoriy tadqiqotlar doirasida o'quvchilarning sport ko'rsatkichlari, jismoniy tayyorgarlik darajasi va psixologik motivatsiya holati maxsus so'rovnoma yordamida o'lchandi. Olingan ma'lumotlar statistik tahlil asosida qayta ishlanib, baholandi.

Ushbu tadqiqotda sport va jismoniy tarbiya pedagogikasida qo'llanilayotgan innovatsion metodlarning samaradorligini aniqlash maqsadida kompleks yondashuv asosida turli tadqiqot metodlari tatbiq etildi. Asosiy metodlar sifatida eksperimental yondashuv, so'rovnoma, kuzatuv va intervyu usullari qo'llanildi. Eksperiment davomida o'quvchilar guruhlar turli innovatsion metodlar asosida mashg'ulotlarga jalb etildi.

Xususan, interaktiv o'quv dasturlari, virtual va kengaytirilgan haqiqat (VR/AR) texnologiyalari, motivatsiyani oshirishga qaratilgan o'yin elementlari, shuningdek, individual va guruhli yondashuvlar amaliyotda sinovdan o'tkazildi. So'rovnoma va intervyular orqali o'quvchilarning metodlarga bo'lgan munosabati, mashg'ulotlarga qiziqishi va faolligi o'rganildi.

Kuzatuv metodlari mashg'ulotlar jarayonida o'quvchilarning xulq-atvori va jismoniy faolligini baholash uchun qo'llanildi. Ushbu usullar tadqiqot natijalarining ishonchligi va ob'ektivligini ta'minlashga xizmat qiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, innovatsion metodlarni joriy etish o'quvchilarning mashg'ulotlarga qiziqishini 30 % ga oshirgan. Individual yondashuvlar va interaktiv o'yin metodlari o'quvchilarning o'z-o'zini boshqarish hamda jamoaviy hamkorlik ko'nikmalarini sezilarli darajada yaxshilagan. Innovatsion texnologiyalar asosida tashkil etilgan mashg'ulotlarda sport ko'rsatkichlarining oshganligi kuzatilgan. Bundan tashqari, o'quvchilar o'rtasida sog'lom raqobat muhitining shakllanishi va tarbiyaviy qadriyatlarining rivojlanishi aniqlangan.

Tadqiqot davomida innovatsion metodlar asosida tashkil etilgan mashg'ulotlarda o'quvchilarning jismoniy faolligi hamda pedagogik ko'nikmalarining ortgani kuzatildi. O'yin elementlari qo'shilgan interaktiv mashg'ulotlarda qatnashgan o'quvchilar faol ishtirok etgan va bu ularning mashg'ulotlarga bo'lgan motivatsiyasini sezilarli darajada oshirgan. Virtual va kengaytirilgan haqiqat texnologiyalari yordamida o'tkazilgan darslarda o'quvchilar yangi harakatlarni tezroq o'zlashtirib, texnik jihatdan samaraliroq natijalarga erishgan.

Quyidagi jadvalda an'anaviy va innovatsion metodlar qo'llanilgandagi asosiy natijalar solishtirilgan:

Natija ko'rsatkichlari	An'anaviy metodlar (%)	Innovatsion metodlar (%)	O'zgarish (%)
O'quvchilarning mashg'ulotlarga faolligi	65	85	+20
Motivatsiya darajasi	60	82	+22
Jismoniy ko'nikmalarni o'zlashtirish samaradorligi	70	88	+18
O'yin ko'nikmalarini rivojlantirish	68	90	+22
Pedagogik nazorat samaradorligi	75	92	+17

Individual yondashuv asosida ta'lim olgan o'quvchilar jismoniy tayyorgarlik darajasida ijobiy o'zgarishlarni namoyon etgan. Guruh shaklidagi ishlar esa ularning ijtimoiy ko'nikmalarini shakllantirishda muhim rol o'ynagan. So'rovnoma natijalariga ko'ra, o'quvchilarning 85 % i innovatsion metodlarni mashg'ulotlarni qiziqarli

va samarali deb baholagan. Kuzatuv natijalari esa o'quvchilarning darslardagi faolligi va qatnashish darajasi-ning oshganini tasdiqlagan.

Innovatsion metodlar jismoniy tarbiya pedagogikasining sifat va samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Ularning qo'llanilishi o'quvchilarda nafaqat jismoniy faollikni kuchaytiradi, balki ijtimoiy, psixologik va tarbiyaviy jihatdan ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Pedagoglarning zamonaviy texnologiyalar hamda interaktiv metodlarni chuqur o'zlashtirishlari mashg'ulotlarning mazmuni va samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Ayniqsa, individual yondashuvlarning rivojlantirilishi o'quvchilarning motivatsiyasini yuqori darajada ushlab turishda muhim rol o'ynaydi. Shu bois, ta'lim jarayonida innovatsion metodlardan foydalanish uzluksiz tarzda yangilanib borishi zarur.

Innovatsion pedagogik metodlarning sport va jismoniy tarbiya jarayonlariga tatbiqi o'quvchilarning jismoniy faoliyatga bo'lgan qiziqishini oshirish bilan birga, ularning ijtimoiy, psixologik va pedagogik rivojlanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Eksperimental mashg'ulotlar natijalari shuni ko'rsatadiki, interaktiv o'quv dasturlari va zamonaviy texnologiyalarni qo'llash orqali ta'lim jarayoni yanada samarali va mazmunli kechadi. Bu usullar o'quvchilarning motivatsiyasini kuchaytiradi, shuningdek, individual yondashuvni qo'llash imkonini beradi.

O'yin elementlarini darslarga tatbiq etish jarayonni qiziqarli qiladi hamda sog'lom raqobat muhitini shakllantirib, o'quvchilarning faol ishtirokini rag'batlantiradi. Biroq, innovatsion metodlarning to'liq samaradorligini ta'minlash uchun pedagoglarning malakasini oshirish va ularni zarur texnik vositalar bilan ta'minlash zarur.

Bundan tashqari, o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda metodlarni tanlashda shaxsiy yondashuvni kuchaytirish muhim ahamiyatga ega. Kelgusida innovatsion metodlarni yanada takomillashtirish hamda ularni keng joriy etish uchun tizimli ilmiy tadqiqotlar olib borilishi lozim.

Shunday qilib, sport va jismoniy tarbiya pedagogikasida innovatsion yondashuvlar ta'lim sifatini oshirishda samarali vosita sifatida e'tirof etilishi mumkin.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Sport va jismoniy tarbiya pedagogikasida innovatsion metodlarni keng joriy etish o'quvchilarning jismoniy va ijtimoiy rivojlanishiga sezilarli hissa qo'shadi. Shu munosabat bilan, o'qituvchilarni zamonaviy pedagogik texnologiyalar bilan muntazam ravishda tanishtirish hamda malaka oshirish kurslarini tashkil etish muhim ahamiyat kasb etadi. Pedagogik jarayonda interaktiv usullar, individual yondashuv hamda zamonaviy texnologiyalardan doimiy foydalanish tavsiya etiladi. Bu orqali o'quvchilarning ta'limga bo'lgan qiziqishi ortadi, ularning sog'lom turmush tarzini shakllantirishda ijobiy natijalarga erishiladi.

Shu bilan birga, pedagoglarning malakasini oshirish va ularni zamonaviy texnologik vositalar bilan ta'minlash innovatsion metodlarning samarali tatbiq etilishi uchun muhim omillar hisoblanadi. Tadqiqot natijalariga asoslanib, innovatsion pedagogik usullarni yanada kengroq joriy etish va ularni muntazam takomillashtirib borish sport hamda jismoniy tarbiya sohasida ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi. Shuningdek, o'quvchilarning individual xususiyatlarini inobatga olgan holda metodlarni moslashtirish ta'lim jarayonining samaradorligini yanada kuchaytiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Abdullayev, B. (2020). Sport pedagogikasi asoslari. Toshkent: O'qituvchi.
2. Karimova, L. (2021). Innovatsion texnologiyalar jismoniy tarbiyada. Samarqand: Fan.
3. Islomov, T. (2019). Jismoniy tarbiya metodikasi. Toshkent: Universitet nashriyoti.
4. Smith, J. (2018). Innovative teaching methods in physical education. Journal of Sports Pedagogy.
5. Johnson, M. (2020). Technology in sport education: Benefits and challenges. International Journal of Physical Education.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №7

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.